

CSALÁDI HÍREK

(Négy sorig P 4, azonfelül soronként P 1.)

Rosen Dóra Makó és *Berkovits Imre* orth. kántor, Sükösd, jegyesek.
Zeichner Rózsika Makó, *Weber Desső* K. K. Félégyháza, jegyesek.*Fränkl Margitka* Berettyóújfalú, *Wieder Jenő* Hajdunánás jegyesek.*Reich Gizi* és *Weinberger Albert* Budapest jegyesek. M. k. é. h.*Gombó Regina* Makó, *Buchinger Albert* Szombathely jegyesek.*Krausz Judit* Sajószentpéter házasságot kötött *Fried Jenővel* a balmazujvárosi főrabbi fiával.*Nagyfaludi Baba* Kolozsvár, *Rosenbaum Géza* frankfurti jesivanövendék, *Rosenbaum Adolf* hitközségi előjáró fia Nagyvárád, jegyesek.*Weisz Mariska* és *Friedmann Kálmán* Csorna jegyesek. (A csornai Tiferesz Bachurim szívélyesen gratulál.)*Singer Ilikt*, *Singer Zsigmond* bpesti ékszerész leányát, eljegyezte *Reismann József*, *Reismann Károly* fia, Bpest.*Rosenberg Hédi* Salgótarján és *Glück István* Salgótarján-Gyöngyös, jegyesek. (Zuckermann Izidor és családja Salgótarján, gratulálnak.)*Weisz Magda* (Debrecen) és *Steinherz Jenő* (Kecskemét) június 21-én déli fél 2 órakor tartják esküvőjüket Debrecenben, Hatvan-u. 2. M. k. é. h.*Szántó Sándor* pénztárnokunknak, *Fisch Malvinnal* való eljegyzéséhez szívélyesen gratulálunk.

Tiferesz Bachurim, Debrecen

Schwarz Miklós elnökünknek *Grünfeld Flórikával* (S. A. Ujhely) való eljegyzéséhez szívélyesen gratulálunk.

Tiferesz Bachurim, Kisvárd.

Lövinger Lipót a bpesti orth. hitk. polgári iskolájának jeles hittanára, 6-án szombatban ünnepelte Czvi Elimelech fia barmiczvóját impozáns keretben. Az ifjú rutínrozott, pompás charifűsz- és magdiusz drósót mondott.Legszébb, legdivatosabb menyasszonyi parókkák: *Allschülernél, Budapest, Csányi-utca 12, (Telefon: 31-0-79.)***HERSCH**

alapítványi orth. izraelita (Pollák főrabbi hitk.) polgári iskolával és Talmudtorával kapcsolatos

internátusba, Vácott,
megkezdődtek a felvételek. Ellátási díj évi 600 P. — Prospektus.**BECKERT HUGÓ**
parókkészítő specialistaA legújabb modellek
állandóan raktáron.Budapest, Dob uca 27
(Skrek-ház) Mérsékelt árak!

Apró hirdetések

Pályázatok és apróhirdetések díjazása:
Minden szó egyszeri beiktatása 10, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Állástkeresőknek 10, ill. 20 fillér. Legkisebb hirdetés díja P 2.—. Az összeg előre küldendő be; lehet 10 filléres levélbélyegeken is. Jelítség levelek továbbításához 20 fillér bélyeg mellékelendő.**KERESEK** fiatal **חיה** leányom részére: bőchür talmidchóchom godajl, maggid noe v'loré somajim-ot, ki három elismert rabbi hatórá-jával rendelkezik és négy polgárit végzett. Megfelelés esetén a helybeli főrabbi-állást elnyerheti. Reflektánsok okmányaik másolatával legrövidebb időn belül írjanak. Cím: Fried Áron arabbi, Tiszalök.**BENŐSÜLNE** balbatis házba, jól megjelenné 25 éves, vallásos, intellig. fiatalember. „Volt bőcher“ jelígre.**NYARALÓK**, gyermekek és átutazók szigorúan orth. kóser kosztot, lakást kaphatnak, minden izlést kielégítően: Rosner Lipótné, Sopron, Színház u.25. (Kívánatra lőverekbe is küldök.)**KERESEK** azonnali belépésre, háztartás minden ágában jártas házvezetőnőt. Csakis szigorúan vallásos személy ajánlatát kérem, igény megjelölésével. Gestetner Izidor, Csorna.**SZÉPEN** bútorozott külön bejárattú tiszta uccai szoba, fűrdőszobahasználattal kiadó. „Andrássy út“ jelígre.**JÓ CSALÁDBÓL** való, mindenhez értő ügyes orth. fiatal úrilány, a nyári hónapokra elmenne vidékre 1-2 gyermek mellé. „Szerényigényű“.**FIATAL** szombattartó rőfös-segéd kezdő fizetéssel felvétetik. Singer Testvérek, Moson.**KIVALÓ** vidéki bőcher Pesten szakszerűen tanít gyerekeket imádkozásra, ohimis-rasi, gemóroera, stb. Felmenteket is. Cím: telefonon a kiadóban.**HÁZASSÁG** céljából keresek 33 éves önálló kereskedő rokonom részére oly tisztességes jobb családból való magas termetű házias leányt, kinél nem hiba, hogy rokonom időnként könnyű gyógykezelésre szorúl. Hozomány nem főfeltétel. „Gondtalan élet“.**MAGASFEKVESŐ** helyen kellemesen nyaralhat napi 4 pengőért, orth. kóser ellátással, Gansl Ignácánál, Nógrád-bercel.**ZÜGLIGETBEN**, 81-es villamos közelében hatalmas gyümölcsösben orth.-kóser gyermek- és diáküdülő. Referenciák Grosz I. József, budai orth. rabbi úrnál. Ellátás házon kívül is. Schiffer-üdülő, Zalai-út 10.**CSÍZ-FÜRDŐN** (Cíz-kupele), szigorúan orth.-kóser vendéglő: Deutsch Ede. Elsőrendű koszt, olcsó árban.**MÁTRAFÜREDEN** orth. kóser Klein-penzió, magasan fekvő, modern, parkos villában! Folyóvizés szobák! Külön gyermeküdülő, Reichmann kecskeméti tanító vezetésével. (Kívánatra prospektus.)**ORTH.** háztartásvezetőnő ajánlkozik. Cím: F. J. Bpest, Bérkocsis u. 12. I. 2. **JÓMEGJELENÉSÜ** 26-28 éves, textil-szakmában jártas orth. fiatalembert keresek benősülésre vidékre, saját házban levő üzletembe, egyetlen leányom részére. „Biztos jövő“ jelígre lehetőleg fényképpel. (20 fill. bélyeg.)**KERESEK** hároméves gyermekemhez intelligens perfek gyermekleányt. Hofimann Jakab, Csorna.**VALLÁSOS** intelligens özvegy úriasszony elhelyezkedne háztartásban, gyermekek mellett. „Ügyes“ jelígre. **ÉPÜLETFASZAKMÁBAN** jártas, ügyes, megbízható, jó üzletszerző 20 év körüli fiatalembert keresek. Jó referenciával rendelkező ajánlatot minimális fizetési igények megjelölésével „Szigorú vallásos“ jelígre a kiadóba kérek.**HASÓVASZ AVÉDŐ!** Két pár (Rasi és R. Tam) t'fillinemet Nyugatnál elvesztettem. Megtaláló jutalom ellenében írjon: Schwarcz menza, Balassagyarmat.**27 ÉVES** intelligens, szép, vallásos házias leányomat férjhez adnám szép hozománnyal oly kimondottan jóré somájimhoz, kinek megélhetést nyújtó üzlete vagy biztos fizetésű állása van „Balaton“ jelíge. (20 fill. bélyeg.)**PARNOSZÓ** kocsmaházzal férjhez adnám háziasan nevelt leányomat, 42-45 éves orth. emberhez. „Vidékre“. (20 filléres bélyeg.)**TRENCSÉNTÉPLICEN** megnyílt Israeler orth.-kóser vendéglője. Elsőszében teljes napi penzió 35 Ké.**SZERENCSETLÉN** sorsú, kilakoltatott özvegyasszony, sürgős támogatást kér a kiadóba, lakása nincs. Özv. Kohn Arnoldné.**KOMOLY**, elsőrangú összekötéssel bíró **sadchenok**, kik Csehszlovákiával is kapcsolatban állnak, adják le címüket a kiadóba: „Kiváló fiatalember“ jelígre. (20 fill. bélyeg.)**MÁTRAFÜRED** legszebb helyén Pestisoron orth. kóser penziómat gyermek-üdülővel kibővítettem. Szigorú felügyelet. Teljes nyaralási költség vasúti jeggyel 30 napra száz pengő. Budapestről személyes kíséret. Mandl Erzsébet, Mátrafüréd.Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG JENŐ

Springer, Bethlen Gábor utca 33.

אלהנעמינע יידישע צייטונג

ג'ה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:
Groszberg Lipót זליפSzerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII. KERTÉSZ-UTCA 48
Telefon: 42-5-90. Csekk számla: 50.791.
Égész évre: 20 pengő. Külföldre P 25.Szerkeszti:
Groszberg Jenő**Korein Dezső: A fajörület logikai képtelensége**

Mielőtt a fajelmélet kritikai elemfuttatásához fogok, két kiváló szellemnek a fajelméletről írt megállapítását bocsájtom előre. Először hazánk halhatatlan nagy fiának *Kossuth Lajosnak* irataiból idézem a következő érdekes részt:

— *A német munkás tehetséges, fejlődő nép, kár, hogy sohasem nevelték alkotmányosságra, hanem ahhoz szoktatták, hogy úgy kommandórozzák, mint a hadsereget. Ezért sokat fog cseletleni-botlani, sok szertelenséget követ el, de a benne rejlő józanságnál fogva végül le fogja vetni a gyermekruhákat, európai férfitavó serdül s akkor restelni fogja ifjúkori bottásait.*

— *A faji téveszme a német föld szülötte, éppen a politikában való járatlanság miatt. A német fajvédelmi elmélet: a középkor visszatérése. Összetévesztik a németek a fajiságot a nemzettel. A nemzet nem közös fajon, nem a lessármazáson alapszik, hanem közös műveltségen, közös multon, közös munkán, közös reményeken, közös érdekeken, érzelmeken, küzdelmeken. Csak a nemzeti eszme forraszt, olvaszt egybe, mert ez szereteten alapszik. Ha mi magyarok a fajiság álláspontjára helyezkednénk, ki kellene zárunk a magyarság köréből például Petőfi Sándort, ellenben meg kellene becsülnünk a nemzet magyar származású árulóit.*

Ezután a mai nemzedék egyik legnagyobb államférfijának *Henry Bérenger*, volt. nagykövete, a francia külügyi bizottság elnökének, *„Hitler et Israel“* címen nemrég tartott nagyérdékű előadásából kiemelem ezt a megállapítást:

— *A német árjaelmélet biológiai nonsens és nevezéses humbug. Az európai népek közötti évezredek keveredés miatt, semmiféle fajdistinkciót nem lehet megállapítani...*

Hogy a világháború óriási felfordulást okozott, politikai, gazdasági és társadalmi tekintetben, köztudomású. Ezt nem kell bővebben determinálni. A sok zavart keltő momentum mellett azonban jónak látták a zavarosban halászó politikai kalandorok, a zsidóság őssellensége, hogy még egy új problémával súlyosbítsák az amúgy is terhes helyzetet, a faji kérdés felvetésével.

A fajta fogalmának meghatározása addig még egy tudósoknak sem sikerült. Ellenkezőleg! Ennek ostobaságait és tudatlanságait sorozatosan leleplezik.

A legkiválóbb biológusok, társadalomtudósok és gondolkodók egyhangúlag megállapították, hogy a fehér emberiségben belül külön fajok nincsenek. Az egész fajprobléma csupán az antiszemitizmus erőltetett okoskodása, amely ma a német tudomány szomorú dekadenciájának korában komolyságra nem számíthat. Az egyik náci fajkutató, a keresztény világnézettel szemben álló zsidóságot azért tekinti külön fajnak, mert az „elérkezett Messiást“ nem fogadta el és ezért a kereszténység szemében apostatának számított. A másik pedig úgy okoskodik, hogy nemzeti létének alapja kicsúszott lába alól, tehát elapadtak természetes és nemzeti fennállásához szükséges erőforrásai. A harmadik végül, a zsidó vallás exkluzivitását és az ótestamenti törvények, rituálékhoz való ragaszkodását tartja külön faji kritériumnak. Ez utóbbi alapon éppen úgy lehetne az anglikánus, vagy evangélikus egyház hívőit is külön fajnak kategorizálni. Ebből is láthatjuk, mily ingatag talajra építik a náci tudósok az erőltetett fajkutató okoskodásait. A komoly tudomány szerint nincsenek egyáltalában olyan embercsoportok, amelyek velük született magasabb

vagy alsóbbrendű tulajdonságokkal bírnának. Szerintük ezeket a tulajdonságokat a gazdasági helyzet, a történelmi mult és a földrajzi viszonyok alakítják át.

Az egész fajörületet a zsidógyűlölk tendenciózus gonosz szándékkal azért dobták a felszínre, hogy ellenséges magatartásukat a tudományos komolyság mezébe öltöztetve, a gondolkodni képtelen és nem is akaró tömegek alantos indulatait, céltaloz zsidóüldözésükre felkeltsék.

Megjegyzem, hogy a fajörület vitustancát sem egyformán járják a gyújtogatók. Maguk között sincs még egy egyöntetűen elfogadott álláspont. Vannak oly futóbolondok, akik az orthodoxia vallásbeli különállásában, mások viszont a cionizmus nemzeti aspirációiban, végül némelyek az asszimilánsoknál kiütő gazdasági gestióban vélik a különfajiság alapját feltalálni. Hisz tulajdonképpen nem is volna érdemes ezzel a divatos hóborzattal komolyan foglalkozni, ha oly makacsul nem hirdetnék napról-napra a fajörület hamis doktrínáját, aminek elsősorban a harmadik birodalom szolgálakú „tudósai“ szerelel komolyan látszó „tudományos alapot“. Ez a megrendelésre készült és a germán testre szabott fajkosztium képezi most az amúgy is az unifórmis és dobpergésre nevelt német nép gyűlöletének fő alapját. Ők a magasabbrendűek, ők a legrégibb faj! Azt hirdetik, hogy ők jogosultak az egész emberiséget vezetni és irányítani.

Büszkék arra, hogy amikor a zsidóság ősei biblia- és zsolotárnagyarázatokkal, a próféták írásainak kommentálásával és „egyéb haszontalanságokkal“ föltölték idejüket, a germán ősek barbár és pogány kultuszokban éltek ki ma-

gukat. Ezért képezik ők a világ legelsőbbrendű faját és vezetésre kiadórólak ők vannak hivatva.

Így csak a német pöffeszkedő gög által diktált árjaideológia beszélhet! Nem lehet pontosan megállapítani, mi több ebben a nagyhangú frazeológiában, az örület, a gonoszság, vagy a régi német prepotencia! Valószínűleg mindhárom tényező egyformán.

A szomorú a dologban azonban az,

hogyan expanzív törekvésekkel és guruló márkákkal mételezik meg a náci az egész világot és mint biztos jelek mutatják, ma már nemcsak a közép-európai államokban, hanem Délamerikában és Palesztinában is dolgoznak a fajörület jól fizetett ágensei, hogy hamisítatlan bolsevik módra, megmételezék az egész világot romboló ember-telenségeik hamis tanaival és féktelen zsidógyűlöletük mérges bacillusával.

Quo Vadis? Kérdezhetjük! Hova meneküljön a szegény, agyonzaklatott emberiség, a fajörület és politikai kalandorok lelketlen üldözése elől.

Itt csak az egyetlen emberiség becsületes összefogása segíthet.

Míg ez be nem következik, a fajörület futóbolondjai és a velük szövetséges püribékjei kergetik a világot újabb katasztrófa felé, amitől óvjon meg bennünket a Mindenható, a Világ Ura.

A Központi Bizottság ülése elé

Aki a hazai zsidóság mai viszonyait szemügyre veszi és tisztában van azokkal a rettenetes küzdelmekkel, amelyeket az egyes zsidó ember folytat az élet s a körülmények mostohaágával, amely nem engedi a szűk egyéni sorsán való felülemelkedést és a közösség ügyeivel való törődést, talán azt hiszi, hogy ilyenkor a legjobban teszi a zsidóság, ha követi Jesájó próféta előírását: „Léch ami, baj bachadorechó... — vonulj csak be népem, menj be szobáidba, rejtőzködj el egy rövid ideig, amíg átvonul a vihar”. Ilyen idő talán — mondhatják — nem alkalmas összejövetelek rendezésére, sem hosszas tanácskozásokra, amelyek a külső erőviszonyok mellett sokszor csak légüres térben mozgathatnak, amint Ómajsz próféta mondja: „Hamaszkil boész hahi jidajm — aki értelmes ebben az időben, hallgat” hisz nem az értelem uralkodik, hanem a gyűlöletnek értelme és az antagonizmus akarata. De ezt követőleg folytatja a próféta: „Keressétek a jót és ne a rosszat, hogy éljete... talán megkönyörül az Örökkévaló a seregek ura Jajszejf maradékán.” A jónak keresése s a reménység megerősítése jegyében van fontossága az országos orthodox szervezet központi bizottsága ülésének, amely

a jövő héten fog lefolyni.

Programm szerint csak „a folyó ügyeket” fogja letárgyalni a bizottság. De ez a megjelölés magában foglalja a hazai orthodox zsidóság összes időszéri problémáit, aktuális kérdéseit, a jelen tanulságait és a jövő célkitűzéseit. Amikor olyan tapasztalt, leszűrt bölcsességű lelki vezetők és világi férfiak gyűlekeznek össze, amilyenek a Központi Bizottság tagjai, akkor az eszmecsere folyamán megbeszélésre kerül minden, ami a hazai zsidóságot foglalkoztatja. Vidékről, több oldalról oly hírek érkeznek hozzánk, amelyek szerint az ottani zsidó lakosságnak, naponként — magyarul mondva — sokat kell „nyelni” és naponként kell éreznie a góliusz kegyetlenségét, vagy legalább is kényelmetlenségét. A „Zsidó Újság”-nak beküldenek az ország több vidékéről helyi lapokat, amelyeknek tenorja, közleményeik tartalma teljes mértékben kimeríti a felekezeti igazítás tényét és a beküldők fájdalommal, csodálkozó megbotránkozással kérdik tőlünk: hol van az ügyesség, és hol van ilyenkor az a fórum, amely a lelkiismeretlen igazítás és gyűlöletes propaganda ellen megtenné a független bíróságnál. Illetékes fórumaink azonban az erőviszonyok

nál fogva nem tehetnek mást, minthogy állandóan a felvilágosítás igazságos, bár sokszor hálátlan munkáját kell folytatniok.

De egy lépéssel tovább kell mennünk a passzivitásnál, amikor arról van szó, hogy a hivatalos önérték túltengése odáig meg némely vidéken, hogy zavarják minden komoly ok nélkül a jesivák belső életét, amiről a „Zsidó Újság” mult száma megemlékezett. Ha már nem támogatjuk eléggé jesiváinkat anyagilag, legalább jogi helyzetük megszilárdítását segítsük elő.

És nem szabad elfelejtenünk, hogy a jesivákon kívül is van még ifjúságunk, amelyet meg akarunk tartani az orthodox vallásosságnak. Az ifjúságnak az élet pályáján való rétegződése, oly égető probléma, amellyel állandóan foglalkoznunk kell. Minden környező országban behozzák a kereskedelmi életbe a szakszerűséget. Ez a törekvés, félé, elér hozzánk. Hogy ez mit jelent, nem kell részletesen kifejteni. Jelenti azt, hogy a jesivából kikerült ifjúságnak az elhelyezkedése és egzisztenciájának fonala egyszerűen el lesz vágva.

Íde tartozik a rendszeres és intézményes támogatása a szombattartóknak. Erre vonatkozólag társadalmi szolidaritást kell kifejleszteni. Az orthodox társadalmat erre nevelni kell. Ez egy olyan munka, amelyet állandóan kell végezni, de tulajdonképpen soha befejezni nem lehet. Ennek a nevelői felvilágosító munkának is szolgálatába kell állítani a központi bizottság összejövetelét.

Az orthodox zsidóság bízik azokban a jeles emberekben, akik a gyűlekezet meghívottjai, akik közösségünk ügyét bölcseséggel, hűséggel és szilárdsággal vezetik és azért hön óhajtjuk, hogy megvalósuljon a próféta szava: „Talán mégis megkönyörül az Örökkévaló, a seregek ura, Jajszejf maradékán”. E szent ige és reménykedés jegyében köszöntjük a szent céljaink sáfáradására hivatott Központi Bizottságot.

Fränkel orth. kóser pensió és étterem Siófok

Andrássy-ut 4. (Batthányi-u. sarok.)

Minden igényt kielégítő 36 szoba folyóvizzel és fürdőszobákkal. A tabi orth. rabbiság felügyelete alatt.

NEUVIRTH TESTVÉREK

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZEK

Budapest, VI., Király-utca 28. Telefon: 201-46.

Brillians, ékszerék, ezüst dísz tárgyak, gyertyatartók, menórák, serlegék, tórafelszerelések nagy választékban. — Olcsó árak. — Alkalmi vételek. — Saját műhely. — Brillians, arany és ezüst beváltás. — Szombat és ünnepnap zárva.

A palesztinai események az angol alsóházban

Londonból táviratozzák: Az angol alsóházban újból nagy Palesztina-vita volt, melynek alapját Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter nagy érdeklődéssel várt nyilatkozata képezte és amelynek középpontjában Lloyd George feltűnést keltő beszéde állott.

A gyarmatügyi miniszter ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a rend helyreállítása céljából foganatosított a kormány és elismerését fejezte ki a palesztinai zsidó lakosság példás és fegyelmetes magatartása fölött, majd a zavargások áldozatairól beszélt. Eszerint az arabok közül 42 halottja, 109 súlyos és 275 könnyű sebesültje van a zavargásoknak. A keresztény lakosság körében 4 halott, 24 súlyos és 54 könnyű sebesült van. Zsidó részről 38 a halottak, 65 a súlyos és 85 a könnyű sebesültek száma. A rendőrök közül meghalt 1 angol és 2 arab, súlyosan megsesült 3 angol és három arab rendőr, 5 angol és 7 arab tiszt, könnyebb sérüléseket szenvedett 19 angol és 27 arab rendőr. A letartóztatásokról a következő adatokat közölte a miniszter: 1823 arabot vettek őrizetbe, ebből 1205 fölött ítélték bíróság. A zsidók közül 418-at állítottak bíróság elé és 328 ügyben hoztak ítéletet. (A zsidók nem támadásokért, hanem a hatósági rendelkezések megszegéséért kerültek bíróság elé.) 80 arab vezetőt internáltak a sarafendi gyűjtőtáborba és 122 áll különböző helységekből állandó rendőri megfigyelés alatt. Végül kijelentette a miniszter, hogy a kormány olyan megoldást keres, amely megfelel mindkét féllel szemben vállalt kötelezettségeinek és legyenek meggyőződve a zsidók és az arabok, hogy a kormány egyetlen kívánsága, hogy a két nemzet békében éljen.

A gyarmatügyi miniszter nyilatkozata után élénk vita indult meg az alsóházban, melynek legnagyobb eseménye Lloyd George szenzációs beszéde volt. Tudvalevő, hogy a liberális vezér miniszterelnöke volt Angliának, amikor a Balfour-deklarációt adták. Beszéde elején rámutatott arra, hogy a világháború egyik legsötétebb pillanatában bocsátotta ki Anglia ezt a nyilatkozatot.

Nagy-Britannia arra a felismerésre jutott akkor, hogy nagy jelentőséggel bír számára a világ zsidósága szimpátiájának a megnyerése. Nem tudom, folytatta beszédét Lloyd George, tudja-e a ház, mivel tartozunk mi dr. Weizmann Chaimnak, a nagy tudósnak, aki a szó szoros értelmében megmentette az angol hadsereget egyik legkritikusabb pillanatban, amikor hiány támadt a szükséges nyersanyagban. Lloyd George ezután elégtétellel állapította meg, hogy az angol kormány különösen a németországi zsidóüldözések kirobbanása óta liberális szellemben kezelte a Palesztinamandátum rendelkezéseit. Az arabok azon követelésére vonatkozólag, hogy a kormány szüntesse be a zsidó bevándorlást, kijelentette, hogy ez teljesíthetetlen. Palesztina nincs túlnépesítve és a munkabérek és az arab életmóvó is magasabb, mint volt valaha. A zavar-

gásokról szólva azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a megszokott törvényes eszközök nem elegendők a kilengések teljes megszüntetéséhez. Ki kell fejlődnie egy olyan erőnek, mely bizonyosságot szolgál mindazoknak, akik felkészültek annak szitni, hogy Anglia keze határozott és cselekvésre kész.

A vita során elhangzottak olyan interpellációk is, amelyek a földnélküli arabok legendáját próbálták felújítani. Ezeket azonban a gyarmatügyi miniszter kategórikusan visszautasította. Ormsby Gore kijelentette továbbá, hogy a palesztinai arab vezetők elvesztették befolyásukat a dolgok alakulására és a kormánynak ezért nincs is kívül tárgyalnia addig, amíg a rend helyre nem áll teljes mértékben. Mi ennek a harcnak — mondotta — végét fogunk vetni akkor is, ha kemény eszközöket kell igénybevennünk.

Szentföldi apróságok

Jaffában most szabályozzák az utcákat és ennek következtében ötven ház Jeromholását határozták el. Az útszabályozás vonala egy öreg mecsetig ért volna, ezt nem akarják lebontani, ezért új irányban halad a szabályozás és az új irányba beleszó öreg zsidó templomot el akarják tüntetni. Emiatt nagy a felzúdulás a zsidóság körében. A templomudvarban lakó 90 éves samesz azonban kijelentette, hogy nem megy ki az épülethől, történiék akármí, a templom romjai között akarja halálát lelni. (Kit nem emlékeztet ez a megható ragaszkodás a szentélyhez, arra a talmudi elbeszélésre, hogy a chorban alkalmából a fiatal kohániták az őrizetükre bízott templomkulcsot ég felé dobták, nem akarták az ellenségnek átadni és önmaguk azután meghaltak a lángok között. Ennek az agadáknak a megkapó szépsége adott indítékot sok nem-zsidó költőnek: „Az utolsó főpap legendája” feldolgozása.)

Cz'fász (Szaffed) városában a németországi sírkö-gyalázások, engedelmes tanítványokra és követőkre találtak az

arab huligánok körében. Berontottak a város határán lévő temetőbe és felfordították a sírok egy részét. Így például meggyalázták azt a sírleket, amely alatt Hajszejf próféta nyugszik. Nem ki-mélték azt a sírt sem, amely a hagyomány szerint R. Pinchosz ben Jóir-é a hírneves tanaitáé, akinek a kedvéért sok csoda történt. Ugyanebben a temetőben fekszik a tizenhatodik században elhunyt „Ari Hakódajs”, akinek imarendjén alapszik tudvalevőleg a szefárd liturgia; továbbá R. Jajszejf Karó, a Sülechon Öröch szerzője. Mind a kettőnek a sírkövét megszentelteltették a banditák.

A jeruzsálemi múzeumban most egy ausztráliai zsidó egy érdekes Széfér Tórárt tett le. Ez a Széfér kísérte a világháború alatt az Angliában alakult „zsidó légő”, amely az angol hadsereg ke-retén belül harcolt az angolok oldalán Palesztinában és Transjordániában. A világháború után a Széfert megvásárolták, Ausztráliába került és onnan azután most visszajutott ajándékképpen Jeruzsálembé.

Orth. כשר kakaó és csokoládé a legfinomabb kivitelben

Keksz, levestészták és ostyaárak. Diabetikusok részére „levegő” kenyér. Elsőrendű dessert és különlegességek.

WEISZ MÓR

orth. kóser keksz, kétszersült és süteménygyára Budapest, VII. Dob-utca 22. — Telefon: 42-3-65.

Napfogyatkozás és üstökös

A mult pónékre virradó hajnalkor az egész világon napfogyatkozást figyeltek meg különféle tudományos testületek. Általános tudománytörténeti szempontból nevezetes, hogy a megfigyelések egyik célja, hogy a világhírű zsidó fizikus Einstein elméletét ellenőrizzék. Csak később fogják közzétenni, vajjon a napfogyatkozás körül tapasztaltak erősítik-e az elméletet, vagy pedig valóságát gyengítik. Még nevezetesebb azonban az, hogy az ilyen égi elváltozásokat a mai ember nyugodtan fogadja, nem úgy mint régente, amikor minden napfogyatkozást valami szerencsétlenség hirdetésének tekintettek és nagy nyugtalanságot kellett. Az ókori népek közül egyedül Izrael volt az, akit a Tóra tanított arra, hogy az égi testek pályájában, mozgásában, titokzatos keringésében a Mindenható bölcsességét lássa. Már Jirmijóhú próféta a 10. fejezetben hirdeti:

— *El derech hagajim al tilmódú üméajsajsz hasomájim al téchószü ki jechatü hagajim méhémo* — a pogányok szokásától ne tanuljatok és az égnak jeleitől ne reszkessetek, a pogányok reszkessenek tőlük.

És ez a bibliai vers indítja R. Jajchonont (Sabosz 156) annak a kijelentésére:

— *En mazol Pjiszroél* (nem hat a planéta Izraelre).

Ennek értelme az, hogy a csillagjelés, vagy a horoszkóp felállítása, a csillagok állásának magyarázása az egyén életének befolyására való tekintetből, csak babona olyanok számára, akik vallják, hogy a planéták fölött: *I'ten irányítja az emberi sorsot*. Ezért mondja a Talmud fentemlített helyén Ráv: Ábrahám ösapánkat I'ten felemelte a planéták hatókörén felül, mert ezt jelenti az a bibliai szó: *Vajajczó ajszaj hachuczo* — kivezette őt a „kívíül”-re; azaz, hogy Izrael a planéták hatókörén kívül, felül áll. Megjegyzendő, hogy a horoszkóp felállítása egész a XVII. századig dívott nem-zsidó körökben, még ha műveltek

is voltak. Így például a „Hoher Rabbi Löw” idejében élt Tycho asztronómus is jóslott korának fejedelmei előtt a csillagokból. Ő egyébiránt mestere volt a csillagászatban R. Dóvid Ganznak, aki „Hoher Rabbi Löw” kortársa volt Prágában és történeti csillagászati művet írt (*Czemach Dóvid*).

A napfogyatkozás megvizsgálása közben egy új üstökös fedeztek fel, a napilapok jelentése szerint. A régi időkben valahányszor egy fénycsóvás csillaggal találkoztak, azt szintén szerencsétlenségnek tartották. Ezzel szemben azt tanítja S'müél talmudbölcs, a nehardoi talmudiskola híres vezetője 1700 évvel ezelőtt:

— *N'hirin li s'vilé d'rokiá kisvilé d'Neherdó, bar michajchvo d'sevit* — világosak előttem az égboltozat újai, mint Nehardoa utcai, kivéve a veszszős csillagot.

A vesszős csillag alatt az üstökös értendő. A talmud egy másik helyén (*Hajróajsz 10*) arról beszél, hogy van egy csillag, amely 70 évben egyszer bukkanik fel. Amint a csillagászatban megállapította, ez a *Halley-üstökös*, amely S'müél idejében ugyancsak megjelent. Lehet tehát, hogy ő erre gondolt. Bil'om beszédei között előfordul ez a mondat:

— *Dórach kajchov mijákajv v'kom sévet mijiszroél* — csillag támad Jákkóbból és támad majd vessző Izraelből.

Ez a két fogalom: *csillag, vessző*, nem felel meg egymásnak és ezért a mondat szövege nem egész világos. Némely magyarázat szerint *vessző (sévet)* alatt vesszős csillag értendő és így tehát úgy fordítandó a vers: *Csillag támad Jákkajvból és üstökös Jiszróélból*. De, hogy ez nem jelentett babonás hitet, mutatja az, hogy éppen Bil'om beszédeiben fordul elő a tanítás:

— *Ki laj náchas v'jáakajv*... — nincsen kuruzslás Jákkajvb, sem varázslat Jiszróélben, mert minden időben kinyilatkoztatás jut Jákkajvnak és Jiszróélnak, hogy mit cselekszik I'ten.

Heti jegyzetek

A napilapok jelentése szerint egy francia orvosnak egy kis operáció által sikerült egy bivaly homlokán a két szarv egybenövését előidézni, úgy, hogy egyszarvúnak látszik.

Ez a különben közömbös hír nagyon érdekes számunkra, mert igazolja egy agadikus mondás realitását. Ismeretes Ráv ama kijelentése: „Sajr sehikriv Ódom Horisajn, keren áchász hojszó b'miczohaj — a tulok, melyet Ádám áldozott, különbözött a mostani tulkoktól, amennyiben homloka közepén csak egy szarvat viselt.” S így magyarázható, a Tehillim szava: „V'szitáv lahasém misajr par makrin mafrisz, — tetszőbb lesz az Örökkévalónak, annál a tulokáldozatnál, amely csak egyszerűen volt szarvval ellátva.”

Eddig azt mondták, hogy Ráv kijelentése csak elképzelés. A francia orvos operációja mutatja a kijelentésnek reális és igaz voltát.

A bécsi legfelsőbb bíróság különös esetben mondott mostan ítéletet. Egy zsidóleány eljegyezte magát egy nem-zsidóval és hozományt kért az apjától, aki hitű zsidó és aki hallani sem akart arról, hogy a bosszantasára és ellentmondását tekintetbe nem vevő módon létrejött házassághoz ő adja meg az anyagi alapot. Erre azután a leány beperelte hozományért, de a legfelsőbb bíróság elutasította azzal az indoklással, hogy ilyen lelki kényszerrel még sem lehet alkalmazni az apával szemben.

Magasabb szempontból nézve a dolgot, a zsidó érzés mély süllyedésére mutat, hogy a gyermek az apai szív megsebzése után még az apai zsebet is meg akarja sebezni...

„Nyaraljunk Ábrahámhegyen”. Ezt hirdeti a magyar hitlerist lap. Nehogy félreértés történjék, meg kell jegyezni: Ábrahámhegy nem Palesztinában van, hanem a Balaton környékén, Badacsony mellett. Viszont az igazi Ábrahámhegy mégis a Szentföldön van. A pátriárcha a Szentélyt, amelynek helyén fel akarta áldozni a fiát „hegy”-nek nevezte. (Avróhom kor'aj har.) Ilyen értelemben kövessük tehát a fentemlített antiszemita sajtó felszólítását. Nyaraljunk Ábrahámhegyen! Azaz: nyaralásunk közepette se felejtsük meg a szentélyről, Ábrahám hegyéről és annak törvényeiről.

Budapesti Taliszcsovéde
KÖNYVKERESKEDÉS
ARANYHIMZÉSEK
Meisels, Rombach u. 8.

Az erdélyi orthodox országos képviselőség ülésezése

Az alábbiakban közöljük az erdélyi orthodox központi szervezet képviselőtestülete üléséről szóló tudósításunkat. Érdekes képet pereget le előttünk. Látnak: az erdélyi független orthodoxia azon az uton halad, amelyen az erdélyi orthodoxok mintaképe, a magyar orthodox szervezet haladt és elsősorban arra igyekszik, hogy a hitközségek belbékéjét megszilárdítsa, illetőleg helyreállítsa és belevigyen olyan egészséges szellemet, amelynek hatása alatt a belső ügyeket fegyelmezetten, egymás közötti tárgyalásban a külvilági hatóságok igénybe vétele nélkül intézik. Nagyon örvendetes ezzel kapcsolatban a rabbik diplomatikus bölcsesége, mérséklettel párosult elvhűsége, amely a békét keresi, de nem az elvűség kárára.

Az erdélyi irodai vezetőség érdemei kétségen felüliek. Hogy az iroda még sem tud mostan elégedettségig elérni, annak gazdasági és politikai okai vannak. Ugyilátszik, hogy befelé a különféle árnyalatok (choszid, askenáz) ellentétei sokkal kiélezettebbek, mint a régi Magyarországon voltak. Az orthodox szervezet eszméinek becsülete érdekében a królei szakadás ügyének likvidálása rendkívül fontos, mert a mai állapot tulajdonképpen az orthodox szervezés *ad absurdum* vitelére alkalmas. Hőn óhajtjuk, hogy az ügy rendezése sikerüljön.

Mult héten tartotta az erdélyi orthodox képviselőtestülete ülését Kolozsvárott, megfelelő látogatottság mellett, Wézel Albert tordai főrabbi elnökletével. A tárgysorozathoz kiemeljük a következőket:

Erdélyi orth. hitközség Bukarestben

Az utóbbi évek során megfelelő számban telepedtek le Bukarestben erdélyi orthodoxok, kik elérkezettnek látják az időt, hogy külön hitközségi közületet alakítsanak s ilyenmő kérelemmel járultak a Központi Iroda elé. Hogy miként rendezzék a kérdést, hosszabb vita támadt, végül elnök indítványára határozatba ment, hogy az ügyet elintézés előtt kiadják tanulmányozásra egy — a dési, marosvásárhelyi, szászregeni fő-rabbikból és 2 világi tagból álló — bizottságnak.

Egy hitközség megtérése...

Érdekes a borszéki hitközség ügye. Ez a hitközség a mult évben kilépett az orthodoxiából és a neológ szervezetbe lépett be. Eíség hitk. elnök hűnbánó hangon adja elő a hitközség megtérési kérelmét a képviselőtestület rabbitanácsa előtt. Ők, úgymond, bizonyos anyagi okokból voltak kénytelenek könyveket forgatni, ezt is azonban csak névlegesen követték el, mert a vallási intézményeken a legesekélyebbet sem változtattak. Elhamarkodott lépésüket ószintén megbánva, a legutóbbi közgyűlésükön elhatározták, hogy szervezetiileg is ismét orthodoxokká lesznek és a bizonyos anyagi differenciák ügyében (egy sajjattal szemben), hajlandók magukat din-tajró alá vetni. A rabbitanács a borszékiek megtérését bizonyos kártól kikötésével tudomásul veszi.

Három orth. hitközség Nagykárolyban (?)

Amint ismeretes, a nagykárolyi R. Abis-féle hitközséget a mult évben az Iroda iszür alá helyezte, ill. nem-orthodox-szá nyilvánította. A hitközség azonban elintézte a minisztériumban, hogy jogosítva van az orthodox név viselésére. (Az iszür alól természetesen nem nyerhetek dispensációt a minisztertől.) Most kérik, hogy oldják fel őket az iszür alól. A szatmári főrabbi javaslatára határozatba ment, hogy amennyiben a rabbitanács által diszkvalifikált remetei metsző vágatását beszüntetik, helye van egy felekezeti választott bíróság kiküldésének, mely a R. Abis hitközsége és az abból secessionált szefárd („spanyol”) hitközség közötti ügyeket likvidálja. A bíróság elnöke külföldi rabbikapacitás is lehet.

A bonyolult królei ügy érdekességé-

hez tartozik ezután az ottani statusquo hitközségnek az orthodox szervezetbe való felvétel iránti kérelme. A kérdésben akként döntöttek, hogy amennyiben a statusquo hitközség beszünteti saját s'chitó-ját és hűsszükségletét a szefárd hitközségből szerzi be, úgy a legközelebbi képviselőtestületi ülésen érdemlegesen fognak majd a kérdéssel foglalkozni...

Szifrenű

A magyar-héber tankönyvirodalom alig ötvenéves multra tekint vissza, amióta Ballagi, Goldzieher, Stern Ábrahám megírták tudományos héber grammatikájukat, az újonnan magyarosodó elemi iskoláknak pedig szükségük lesz kezdő olvasókönyvekre. A modern pedagógiai módszereken felépült, a gyakorlati nyelvi készséget szem előtt tartó iskolakönyvek sorozata Widder Salamon nyelvtani példatárával és a Biblia elbeszéléseit feldolgozó nyelvkönyvével indult meg. Most Groszmann Gyula, a miskolci izr. polgári fiúiskola tanára adott ki SZIFRENŰ címen, két részből álló nyelv és gyakorlókönyvet, a középiskolák számára.

A könyv leckékre van felosztva; mindegyik lecke 10—15 egyszerű mondatból áll, melyek egy-egy tőrgyökörre vonatkoznak, — a hozzávaló kérdések a lap alján. Másnyelvi tankönyvek módjára kiindul az iskolai környezetből, majd sorra kerül a tanuló teste, ruházata, napi foglalkozása, étkezése, imádkozása. A 39. leckétől kezdve azután a beszélgetés zsidóbb színezetet kap: a teremtés hat napjáról lesz szó, a sabosz fenségéről; ez a tárgykör a II. részben még gazdagabban folytatódik a zsidó esztendő előírásaival, szokásaival, az ünnepek behatóbb tárgyalásával, néhány

**Első forrásból vásároljon
ezüst tórafélszerelést,
gyertyatartót, arany, ezüst és
briliáns ékszereket, órákat**

Heiden Leó

ékszerésznél,

Saját üzem. Szombaton zárva. Gyári árak
Budapest, Király-utca 21. Tel.: 3-81-10.

érdekes versikével: Persze, ha a héber nyelvtanításnak kizárólagos célja a bibliai tanulmányok előkészítése, akkor a sok gyakorlati, mindennapi fogalom, mint pl. szivacs, vonalzó, gallér, nyakkendő, stb. feleslegessé válik; — ezen azonban a tanító könnyen segíthet. Ugyancsak a tanítóra vár a nyelvtani anyag rendezése és begyakorlása: a könyv erre vonatkozólag csak a paradigmákat tartalmazza az olvasmányok szélén, minden

magyarázó megjegyzés nélkül. Akár ivrisz b'ivrisz is megtárgyalható volna a szöveg és a szabály. Viszont a pontos, de nem rendbe szedett szöszedetek, melyek minden egyes lecke szavait tartalmazzák, magyar és német nyelven adják a fordítást, úgyhogy a könyv németnyelvű iskolában vagy magántanulóknál szintén sikerrel használható. (A könyv beszerezhető: Aczél Antiquarium, Debrecen, Széchenyi-utca 2.) Dr. F. A.

A furulyás chószid...

Lengyelországban történt. Élt ott egy furulyázó chószid muzsikás, aki megértette a fák nyelvét. Kiment a viruló zöld erdőbe, ahol áhítatos elragadtatással gyönyörködött a természet örök szépségében, amely I'ten végtelen hatalmának bölcsességét és harmóniáját tükrözi. Annyi odaadással merült bele a dicső természet megfejthetetlen pompájába, hogy szinte érezte, mint forr a vére valamilyen titkos gyönyörtől és hogy lába önkéntelenül táncra kél. De ahogy kimerült a gyors, újjongó forgásban és fáradtan lehanyatlott a pázsitra, egy égerfa, amely lombját föléje terjesztette, kinevette.

— Mit nevensz rajtam? — szólt szemrehányóan a fához — hát balgának, ostobának tartasz azért, hogy I'ten dicsőségére táncra perdült a lábam?

— Nem azért mosolyogtam, — felelte a fa — hanem azért, hogy te, minden teremtménynek legbüszkébbike, olyan hamar kimerülsz a táncban, hiszen még egy parányi szunyog is jobban bírja a vidám keringést.

— Ej, no lám! szólt megbotránkozva a chószid. Még te mersz okoskodni? Hát vajjon ti fák átléphetitek-e azt a határt, amit a természet szabott elétek? Miért nem pattantok föl, miért nem kerekedtek ti is táncra?

— Talán táncolni is fogunk, ha a jó I'tennek kedve kerekedik hozzá. De ti vagytok a hatalmasabbak, ti emberek. Kezdjétek meg a sort: mutassatok valami rendkívül újat, szokatlant, mutasd meg, tudsz-e repülni? Akkor majd mi is táncra perdülünk.

A chószid felugrott, repülni szeretett volna, két karját szárnyként terjesztette ki, nekilendült egy nagy ugrással, de fáradtan hullott vissza a földre. Egyszerre csak elnyomta a fáradság és mély álomba merült.

Különös, furcsa álmok kergetőztek a fejében. Mintha az éjszakai ég sötét kékjébe bámulna fel, amelyről titokzatos fényvel világítanak ki a néma csillagok. De a csillagok nem álltak mozdulatlanul, hanem világító körökben keringtek. Miért ne táncolnának? kérdezte álmában a chószid, hiszen minden él, mozog a nagy világon és minden a tánc örökre megújuló ritmusában rója le hódolatát az Alkotó Iránt, miért volna neki a csillagok kivételek?

És amint körülnézett s pillantása a fákra esett, úgy érezte, hogy már nincs a mezőn, ahol előbb repülni próbált, hanem mélyen bent az erdőben és az erdő fái szilaj táncra perdülnek.

A fenyők, a bükkök, a jávorfák, a tölgyek, a nyírfák, mind, mind imbolyognak, hajlonganak körbefordulnak anélkül, hogy leveleikkel, ágakkal egymást csak surolnák is és ütemes mozgásukat csendes zúgás kíséri, amely mind erősebb, hatalmasabb lesz, hogy újjongó szimfóniával szálljon fel hódolatkeppen az Egek Urához. A chószid elővette furulyáját, szájához illesztette, belefújott és úgy érezte, mintha lába könnyen elpattanna a földtől, mintha boldogan, üdvözülten repülne a táncoló erdő fái közt és a fák viharos sodródásában úgy érezte, hogy már egy nagy folyó partjához érnek s már aggodalom fogja el, hogyan repül át a mély vizen, amikor látja, hogy a fák gyökerei megint belemélyednek a földbe és ágaik fáradtan lelőgnak.

A chószid kíváncsian odamegy a folyó partjához, vízbe mártja kezét és fölbred. Csodálkozva néz maga körül s látja, hogy a fák ágai közt már átörnek a hajnal első sugarai. A nedves harmat ébresztette fel s csak most veszi észre, hogy az esti szürkület idején került ki az erdőbe. Fölkelt, tovább megy az erdőbe, de nem ismeri ki magát. Tovább bolyong, míg végre egy gödröktől megszagatott helyhez ér, ahol valaha talán hatalmas fatörzseket ástak ki az anyaföldből.

Tovább hotorkál és egy zsidóval találkozik, aki különös ruhában legelteti lovait. A chószid megállott. Szóba elegyedett az ismeretlen emberrel s megkérdezte tőle, mit jelentenek ezek a mély, mohával, indával benőtt gödrök.

— Sok száz évvel ezelőtt, felelte neki a lovas ember, erdő állott itt és ez az erdő egyszer egy jámbor, forulyás zsidó nótájára táncra kerekedett, hogy örömet, háláját kifejezze a jóságos I'tennek. Addig, addig táncoltak, amíg az erdő meg nem állott, amott messze a folyó partján, ahol még most is magasba merednek a fák és ott esett össze az az I'tenfélő jámbor ember is, akit az Úr a maga végtelen szeretetében úgy emelt föl az egekbe, mint Élijáhú prófétát. Azóta nyoma veszett, hírért se lehetett hallani...

A chószid most érezte csak igazán, hogy csoda történt vele, hogy ezután már nincs keresni valója a földön. Megérezte I'ten közelségének boldogító gyönyörűségét, ajka még egyszer a S'mát akarta elrebegni, de már élettelenül rogyott össze, porrá vált és pora szétszóródott az erdő fái, bokrai, virágai között. Beteljesedett rajta az, amit az ismeretlen mondott: teste nyomtalanul eltűnt és lelkét az Úr karjai emelték föl az égi fényességbe...

JUBADONT

orth. kóser fogkrém

Kérje mindenütt!

orth. kóser sütőpor

Pollák Ábrahám bonyhádi rabbi felügyelete alatt készülnek.
Gyártja: FELES ISTVÁNNÉ, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 8.

BETH JACOB-FERIENHEIM AM SEMMERING

Die Mädchenschulorganisation Beth Jacob eröffnet für die Zeit vom 1. Juli bis 15. September im weltbekannten Höhenkurort Payerbach-Reichenau, am Fusse der Rax, ein Ferienheim für Mädchen. Verpflegskosten — 5 Mahlzeiten — 6 S. täglich. (Unterrichtskurse inbegriffen.) Bade- und Liegekurgelegenheit im Freien, Fahrtermässigung. Nähere Auskünfte und Prospekte bei der Beth Jacob-Zentrale, Wien, II., Leopoldgasse 26. (Tel.: A 49-0.94.) Rechtzeitige Anmeldungen erforderlich, da nur eine beschränkte Anzahl entgegengenommen werden kann.

Egy átokházi paraszt tehene...

Magyarországon a középiskola befejezése után az érettségit követően a lematúrált ifjak bankettet szoktak rendezni és a komoly korba való átmenetet kisebbszerű dáridóval ünneplik meg. Egy budapesti kereskedelmi iskolában azonban — a lapok jelentése szerint — másképpen csinálták. Nem rendeztek érettségi bankettet, hanem összetették az árát és egy átokházi szegény falusi parasztnak tehent vettek, hogy nagy számú gyermekéi részére a tejszükséglet biztosítva legyen.

Ez az eset rendkívül tanulságos reánk nézve, zsidó valláserkölcsei szempontból. Nálunk a nem-orth. nőegyletek (de előfordult már „orth“-nál is, mint később olvasható) nem tudnak másképpen jótékonyt gyakorolni, mint bál rendezésével, amikor sokszor többbe kerül a leves, mint a hús, amikor az investálás költségei fedezésének levonása után alig marad valami az igazi cél szolgálatában: a jótékonyagra. Purim után alkalma volt közölni a „Zsidó Ujság“-nak a dunaszerdahelyi esetet, amikor egy ilyenemű jótékonykodási akció meghúsitásánál Weinberger főrabbi erélyes fellépése adott kifejezést az igazi orthodox felfogásnak. Hisz mélységesen igaz van moralistáinknak, a műsor hirdetőinek, amikor arról beszélnek, hogy a jótékonyt nemességét ne zavarják meg önző és oda nem tartozó szempontok és mozzanatok. A bölcsek király mondotta: „nincs ember aki jót tenne és ne vétkezne”. Ezt a mondást tudvalegőleg úgy variálták: „Nincs ember a földön, aki jót tenne és nem vétkezne közben”. Ezt száz százalékban alkalmazni lehet a jótékonyt cím alatt rendezett mindenféle bankettezési kilengésre. Milyen jól esik tehát, hogy keresztény diákok példát adnak arra, hogy nemcsak nem banketteznek a barátság érdekében, hanem a bankettek árát adják oly igazán életmentő célra, mint amilyen egy szegény család tejjel való ellátása. Bölcsseink több esetet sorolnak fel, amikor erkölcsi példaadóként nem-zsidó emberek állnak előttünk. Természetesen baj, amikor ebben a vonalban bölcsseinknek feddő szövegei valósul meg: „a jó dolgokat nem tanuljátok meg a környezetetekről, ellenben a rosszat igen.” Ebben rejlik lényegében véve az asszimiláció lemorzsoló hatása a zsidóság szempontjából: a zsidó a környezetétől nem a jót tanulja és azért lesz az asszimiláció „átokháza”, holott áldásforrás is lehetne, a környezet erkölcsi értékeinek követésével.

Heves rabbiválasztás Kiskőrösön

Kiskőrösről jelentik nekünk: A megdicsőült Löblovits Bernát főrabbinak z. c. l. elhunytá következtében megüresedett rabbiszekünk betöltésére, f. hó 21-én vasárnap ejtették meg a rabbiválasztást.

Már megelőzőleg a jelölés kérdésében heves összecsapás volt a pártok között. Az elnök úgy döntött, hogy csupán két jelölt lesz: Snyders Jakab (Pozsony) és Donath Fülöp (Onód) rabbik személyében; míg a tekintélyes ellenpárt Wachtel Simon rabbi (Pápa) jelöltetését is kívánta. Miután elnök ragaszkodott álláspontjához, az ellenzéki tagok viszont kijelentették, hogy

nemjelölés esetén is jelöltjükre szavaznak, a Központi Iroda úgy intézkedett, hogy elnök tartozik a nem-hivatalos jelöltre leadandó szavazatokat is jegyzőkönyvbe foglalni.

A választáson összesen 139-en szavaztak le. A szavazatok zöme a hivatalosan jelölt Snyders (73) és a nem-hivatalosan jelölt Wachtel (65) között oszlott meg. A választás illetően Snyders Jakab győzelmével végződött.

Az új főrabbi a főt. Snyders Bernát győri főrabbi, az Orth. Közp. Bizottság hírneves tagjának tudós fia és Wessely Dávid pozsonyi ros beszédin veje.

Vallásos szigetek a szétszóródásban

A zsidó szétszórás két egymástól távol eső állomásáról érkezik olyan hír, amely arról szól, hogy mindenütt vannak zsidók, akik ragaszkodnak a Tórának örökérvényű törvényeihez. Az egyik hír Braziliából, Sao Paulo városából jön. Brazília a jövő országa. Majdnem olyan nagy, mint egész Európa, 40 millió lakosa van és azok közül 40.000 zsidó; Rio de Janeiroban 18.000 zsidó lakos van és Sao Paulóban 12.000. Az utolsó időben Németországból 400 zsidó telepedett itt le, akiknek nagyrésze neológ. Vallásos német zsidók nem jöttek, mert valószínűleg azt hiszik, hogy itt nincs mód a vallás hagyományainak megtartására. Pedig ez tévedés. Így például

Sao Paulóban egy teljesen megfelelő mikvá van, ami azt jelenti, hogy itt egy a zsidó vallástörvényhez ragaszkodó orthodox hívőkör található.

Van Talmudtórájuk is, mely igen szép látogatottságnak örvend. A kasrüsza felügyel Lewin rabbi, aki Jeruzsálemből származik és kiváló talmudtudós. Reggel-este minjon van és nyilvánosan tanulnak misnájost, dinim-t. Azonkívül vannak megfelelő templomaik, orgona nélkül. Az élet igen olcsó. A mi pénzünkben 60—70 fillér egy kiló hús. Az ananász és a banán olcsóbb, mint

Európában a burgonya. Tízezer pengőért egész szép 6—8 szobás családiházat lehet venni. A klíma igen hasonló az európaihoz. Ha tökeerős, vallásos és a portugál nyelvet némileg bíró letelepülők jönnének, nemsokára élénk hitközségi élet fejlődhetne ki, amint ez a zsidó vándorlás történetében igen gyakran fordul elő.

A másik örömdetes hír Génuból érkezik. Génua közelében, Albengában, egy a zsidó vallástörvény értelmében vezetett hachsara van. Két német diák alapította. Egy nemzsidó földbirtokos, dr. Antonia Anfossi rendelkezésére bocsajtott a birtokait a menekülő zsidó fiatalbereknek, hogy ott mezőgazdaságot tanulhassanak. A nemeslelkű keresztény úr gondoskodik lakásról és kiművelésről. Rendelkezésükre bocsajtott egy szőlőrészt, kóser bor termesztésére. Génuból kapnak rituális húst. Siena, a régi hitközség ajándékozott nekik egy széfert. Az adományozók sorában ott látjuk a Lloyd Triestiniót is. A hachsara vallásos szelleméről és berendezéséről Wolff hamburgi konzervatív vallásosságú bankárnak unokája és egész családja gondoskodik a legnagyobb lelkiismerettel. (Ezen hachsara azonban természetesen csak a nyugati államok orthodoxiája szellemének felel meg; a mi orthodox ifjainknak nem ajánlható.)

özu. PAPPER DEZSŐ-NÉ

orth. kóser fűszer,- sajt,- vajkereskedése

Budapest, VII., Dob-u. 19. Tel.: 345-30.

IDEI KÓSER JUHTÚRÓ

Tomché Jesívósz Sabosz felajánlások Budapesten

II.

Garai-utca 48. sz. templom: Böhm Jakab 30, Steiger Gyula 20, Friedlieb Gyula, Lederer Tibor, Spiegel Menyhért 10—10, Adler Mór, Benedikt Áron, Klein Jakab, Mendelovits Farkas, Paskusz Mór, Radnai Bernát, Spitzer Pál, Szilágyi Pál 5—5, Dr. Benedikt Dezső, Falkenstein Adolf, Knöpfler Bernát, Rosenfeld Farkas, Stern József, Wieder Adolf 3—3, Czobel N., Falkenstein Imre, Fischer Bertalan, Grossmann Ármán, Klein Herman, Mandel Éliás, Neumann Ignác, Rosner Sámuel, Rosner Miksa, Rosenblüth Lipót, Salamon Mihály, Schapira N., Lörcinc Herman, Spitzer Aladár, Spitzer Samu 2—2, Apfelbaum Mihály, Fellner Izidor, Halasitz Ármán, ifj. Hammer, Kaufmann Albert, Katz Herman, Mahler Izsák, Jungreis N., Paskusz Sándor, Rosenfeld Adolf, Rosenbaum Ignác, Silber Lajos, Szarvasi Jónás, Weisz Benő, Wieder Sándor, Wieder Nándor 1—1, Braun Elek, Dancziger N., Friedmann Sámuel, Feldmann Ábrahám, Klein Izidor, Knoll N., Katzender N., Lefkovits Antal, Löwy N., Rosner Miksa, Rubinstein Sámuel, Schermann Adolf, Schwartz Mór, Stahler Herman, Weinberger Sándor, Weisz Márkusz 0.50—0.50. **Összesen: 192 pengő.**

Karpenstein-utca 1/b. sz. imaház: Karcag Vilmos 5, Lebovits S., Gelb Herman, Engländer J., Mayer N. 2—2, Löffler Simon, Blum Vilmos, Krausz S., Sommerstein S., Löffler Jakab, Kupferstein, Hoffmann Fülöp, Glück Bernát, Grünwald, Walach Kálmán, ifj. Walach Kálmán, Fischer Vilmos, ifj. March, Kupfer, Vajda 1—1, Hirschler Béla, Goldstein, Szobel M., Weiszberg, Zeisler, Feith, Baumgarten, Schwartz J., Ambrus, Schachner M., Schachner S. 0.50—0.50. **Összesen 34 pengő.**

Chinich Neorim imaház: Herskovits rabbi, Schwartz Béla, Freund Nándor, Helfer Béla 5—5, Dr. Öszterreicher F., Rosenfeld Náhán, Rothboch H., Grosz Mór 3—3, Offenber Mór, Braun, Ungár Adolf, Ernst Fülöp, Gansl H., Weisz Adolf, Dr. Stifried M., Dr. Stifried Soel, Kovács Hugó 2—2, Keller Kálmán 1.50, Dr. Stifried Joel, Kohn Vilmos, Frenkel Kornél, Lichter Béla, Herskovits Mór, Reizmann, Sárosi Elek, László Sándor, Fried, Goldstein, Reichmann, Groszberg Salamon, Sinkó, Dr. Kecskeméti, Schlésinger Gábor, Zacher, Streicher, Schlesinger S., Schwartz Endre, Sternberg B. 1—1, Diamant, Klein, Löwinger, Weinberger, Bienensstock, Renner 0.50—0.50. **Összesen 75 P.**

Jósika-utca 5. sz. imaház: Klein Ármán 5, Hermann Gy., Rosenthal, Hirschler Ármán, Szegő Lajos, Engel Henrik, Beck Sándor, Goldstein Jakab 2—2, Deutsch Ignác, Kohn L., Altmann S., Weisz Gyula, Fixter Miksa, Kux István, Schnitzler N., Klein Izidor, Bráver Henrik, Blau Simon, Kux János, Nádor Jenő, Deckner József, Fürst Áron, Gömöri N., Fischer József, Glück Ignác, Gráner Ignác, Weiszberg N., Löwy N., Weltner N., Gritz N., Blau N., László Sándor 1—1, Vadász Lipót, Blau Simon, Guttman H., Schück Mór rabbi, Gritz N. 0.50—0.50. **Összesen 47.50 pengő.**

Szövetség-utca 43. sz. imaház. Braun Izráel rabbi, Braun N., Weisz Mihály, Pollák Jakab, ifj. Gross, Neumann Kálmán, Güncz V., Tallenberg 1—1, ifj. Pollák, Noé Ignác, Trencsényer, Lampel Lipót, ifj. Weinfeld, Greiner, Schischa 0.50—0.50. **Összesen: 11.50 P.**

Holló-utca 1. sz. imaház: Sira Samu 2, Weisz Mátyás, Schlésinger rabbi, Breuer, König, Fischmann, Rubin Pinkász, Katz Fischl, Breuer, Godinger J. 1—1, Braun, Fränkel, Weisz Izsák, Auspitz, Weinstock, Nussbaum, Spindler Mayer, Weisz Jakab 0.50—0.50. **Összesen 15 pengő.**

Blau Miksa minjon: H. Z., Krausz Ödön 2—2, Kesztenbaum Lipót 1.80, Fodor I. M. 1.08, Baumgarten Ignác, Blau Miksa, Blau Bernát, Edelstein Jenő, Flau Jakab, Lörcinc József, Mendelsohn József, Rottenberg József, Scheer Ferenc, Schönberger Dávid 1—1, Lörcinc Ármán 0.50, Rossmann Mózes 0.18. **Összesen 17.56 P.**

Baumann-imaház (Király-utca 27.): Weisz Mór 3, Mauthner cs. 2, Guthlon Zsigmond, Flamm Bernát, Blum Gerson, Steiner Samu, Steiner József, Pollák Izsák, Vajda S. 1—1, Urnai Ernő, Breuer 0.50—0.50. **Összesen: 13 pengő.**

Magdolna-utca 15. Imaház: Baneth Gábor, Klein Boldizsár, Klein Artur 10—10, Klein Vilmos, Lichtmann Mór, Lichtmann Sándor, Róth Dániel, Ungár Jakab 5—5, Waldmann S. 3, Lichtmann Károly, Mayer Dezső, Dr. Róth Pál 2—2, Grünhut N. 1.50, Holländer Mór, Katz Dezső, Schwartz S. (Szatmár) 1—1, Edelstein I. 0.50. **Összesen: 69 pengő.**

Keresek érettségizett,

információt kibíró mérlegképes, 35—40 éves könyvelőt, leányom részére.

Közös megtetszés esetén elsőrangú nyugdíjas álláshoz jutlatom.

Ajánlatokat „Szombattartó 35—40” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Budai orth. templom Mező-utca 3. Tauber Vilmos 10, Amsel H., Weisz Joir 5, Ács Mihály 3, Adler N., Weisz Mór, Weisz Jakab, Brandl Rudolf, Sternberg 2., Dölle Gyula, Grünbaum Izsó, Herczeg Mór, Krausz Benő, Salcer N., Schwartz Jenő, Schwartz Pál, Schwartz Nándor, Weisz Sámuel 2—2, Friedmann Frigyes, Friedmann Dávid, Gross Vilmos, Goldberger Frigyes, Gottesmann Mór, Goldberger László, Gross Mór, Kovács S., Polacsek Jenő, Rosenbaum Lipót, Polgár N., Weisz Ferenc, Vermes I., Zolschan S. 1—1. **Összesen 58.50 pengő.**

Tar-utca 2. Imaház: Bónis József 5, Kleinmann L., Schönmann M., Kamcher I., Dr. Frischmann M., Klein Simon, Oberländer M. 2—2, Katz Ármán, Luger Samu, Luger József, Hunvald Árpád, Schik Mór, Finkelstein M., Kerekes Fülöp, Kohn Jenő Neugevirtz L., Weisz Herman, Markovits B., Avram V. 1—1, Appel Fülöp, Appel Árpád, Weiser Géza, Weiser Zoltán, Krausz Géza, Kamcher Hugó, Spitz S., Blau Mór rabbi, Rotter Endre 0.50—0.50, különböző adományok 6.70. **Összesen 40.20 pengő.**

Vasvári Pál-utcai Talmud Egylet temploma: Stark Jenő 20, Tauszky Artur 5, Kollmann Nándor, Rabinek Bernát, Krausz Jakab 3—3, Herskovits Dávid rabbi, Pechvár Náhán, Gyárfás Vilmos, Rabinek Lipót, Schmelzer Miksa, Freund Ármán, Weiner Mór, Dr. Taub Ármán, Salamonovits Géza, Wortmann Arnold, Rosenbaum Miklós 2—2, Deutsch Sándor, Rosenbaum Mihály, Wieder Ignác, Dr. Erdélyi Béla, Silbermann József, Ehrenfeld Samu, Herzog Béla, Deutsch Dezső, Blumenthal Oszkár, Löwinger Henrik, Blumenthal Zoltán, Spiegel Ármán, Blumenthal Rezső, Várnai, Schwarcz József, Fenákel, Havas Adolf 1—1, Dr. Kohn László, Tachauer Bertalan, Schönfeld Miksa 0.50—0.50. **Összesen 74.50 pengő.**

Király-utca 6. sz. imaház: Bialazurker J., Schreiber B., Blum Aladár, Neumann A. Adolf, Vaitz Sija, Weintraub Lajos 5—5, Kahán Áron, Meisels, Weintraub Saul, Blum Zsigmond, Blum M., Koos Jakab, Friedmann Márton 3—3, Friedmann Gyula, Mandel Mayer, Askenázy Saul, Friedmann H., Finkler S., Friedmann Gy. fiai, Kopolovits B., Issmann Vilmos, Issmann Ferenc, Rooz Jakab 2—2, Steinmetz, Freuden Sólem, Stein Sólem, Silber Leó, Rappaport J., Askenázy Lázár, Róth Sándor (Dob-utca 4.), Klein Sándor (Károly-kr.), Rosenblatt (Dohány-utca 28.), Sopány J., Ignác László, Schmeltz, Lipschitz J., Altmann, Askenázy Saul, Strausz, Weisz Jakab, Friedmann 1—1, Dankner 0.50. **Összesen 89.50 pengő.**

Rabbi mint kormányzó

LEHMANN-ELBESZÉLÉS A XII. SZÁZADBOL. 18

Chájim kínos zavarba került, de hidegvére és merészsége most sem hagyta el és a többiek nagy bámulatára a legbátrabban felelt:

— Természetesen, uram, jó fivérem akarata szerint cselekedtem.

— No, jó, felelte a kormányzó, nagyon örülök neki, küldd el hozzám a völegényt én beszélni akarok vele.

Ezután kézzel búcsút intett és az előljárók távoztak. Amikor elhagyták a kastélyt, az egyik haragosan szólt Chájimhoz:

— Mit cselekedtél? A tudatlan Avnért tudóssá léptetted elő? Nemsokára kiderül a valóság és akkor meg fogod majd bánni.

— Ugyan, ugyan! Hogy fog ez kiderülni? Mit ért ez a nagy úr a gemórehoz? Hacsak — fűzte hozzá mosolygva Chájim — fivérem Rabbi Sámson nem tanította gemórerera a fogságban...

Chájim hazament, a völegény már lakodalmi ruháját öltötte magára.

— Avnér fiam, most el kell mened a fejedelemhez, aki ki akar próbálni téged, vajjon méltó vagy-e arra, hogy Rabbi Sámson leányának férje légy. De ne félj semmitől, egészen bátran felelj a feltett kérdésekre! Mit tud ez a gemóreből? Amilyen feleleteket fogsz neki adni, azokkal bizonyára meg lesz elégedve.

Bár az egész ügy nem igen tetszett Avnérnek, ő nem szerette se a tudományt, se a vizsgákat, de a felszólításnak engedelmeskednie kellett és így a kitűzött időben reszketve lépett be a nagyterembe.

— Ne félj, fiam, szólt hozzá a kormányzó, minden kérdésre felelj csak bátran. Ugyebár, te vagy az az Avnér, Rabbi Sámson leányának a völegénye.

— Igenis, én vagyok, legkegyelmesebb uram.

— Azt is tudod, hogy Rabbi Sámson elrendelte, hogy csak tanult ember lehet az ő veje?

— Tudom, én is tudós vagyok.

— Akkor mondd meg, mint jelent: „binjon óv”¹⁾

— Az nagyon egyszerű dolog. Azt jelenti: a ház, amit az apa épített. Nekem is van egy ilyen házam, apám nekem ajándékozta, mondhatom igen szép „binjon óv”...

A kormányzó nagyot nevetett és azt mondotta:

— Hiszen te valóban igen nagy tudós vagy... mondd meg tehát nekem azt, mit jelent „áv melóchó”²⁾

— Óh, arra is könnyű válaszolni: „amit az apa csinál”. Így például barátom apja igen szép sipkákat készít, minden sipka egy-egy *áv melóchó*...

A kormányzó először mosolygott, aztán megkomolyodott, s azt mondotta:

— Te csalo, hogy merted kiadni magadat tudósnak? Hiszen te egészen tudatlan ember vagy. Azért, hogy meg akartál csalni engem, megérdemelnél vagy ötven botütést.

— Kegyelmes Uram, felelte Avnér reszketve, én nem vagyok hibás az egész dologban, az én menyasszonyomnak nagybátyja Chájim biztatott azzal, hogy ne féljek semmit, válaszolhatok akármint, hisz Kegyelmes urunk nem ért semmit sem a gemóreből.

— Na, ha így van, akkor elengedem neked a büntetést,

1) „Öspéldát épít”. A tórai szöveg interpretálásának egyik módja, amikor egy-egy kifejezés szabályt alkot, amely azután másutt is alkalmazandó, ahol ugyanaz a kifejezés előfordul.

2) „Fő munka”, amely szombaton és ünnepnapon a legszigorúbban tiltva van.

de Sámson leányát csak akkor veheted el, hogyha elhatározod magadat, hogy öt éven keresztül csakis gemóreval fogsz foglalkozni és semmiféle üzletet nem kötsz ez idő alatt.

— Legkegyelmesebb uram, ezt a büntetést engedje el nekem. Hiszen borzasztó nehézségembe kerül az is, hogy héberül olvassak. S most magamra vállalkaj ilyen rettenetes feladatot? Hát mi vagyok én? Mit vétkeztem? Inkább lemondok a menyasszonyról. Még találok olyan leányt, aki szerencsésnek érzi magát, hogy a gazdag Avnért megkapja férjnek.

— Hát akkor menj és küldd ide Sámson feleségét és leányát.

Amikor Avnér visszatért és a kíváncsian várakozó lakodalmi vendégeknek elmondotta, hogy mi történt, hogy ma itt nem lesz lakodalom, mert a kormányzó kiváló talmudtudós, akkor kimondhatatlan izgalom vett erőt az összegyűlteken, különösen azt nem értették, hogy hogyan jut a kormányzó oly sok talmudtudáshoz.

Még fokozódott a kíváncsiság, amikor Dina és leánya a palotába ment a kapott parancs értelmében.

Legelőször a menyasszonyt vezették be, az anyja kint várt az előszobában. A kormányzó így szólt Zairehoz:

— Ugyebár fájdalmat okoz neked, kedves gyermekem, hogy nem tarthatod meg esküvődet gazdag völegényeddel?

— Isten áldja meg legkegyelmesebb uram — felelte Zaire, mialatt szeméi megteltek könnyel, örökre hálás leszek, hogy ettől a gyűlölt házassági köteléktől megtetszett engem szabadítani.

— Hát, ha ez nem felelt meg neked, akkor én neked más völegényt fogok kijelölni.

— Bocsássa meg, legkegyelmesebb uram, hogy ha bátorodom kijelenteni, hogy apám már kijelölt számomra egy fiatalembert, akit én is szeretek.

— És mi ennek a fiatalembernek a neve?

— Ő, apám tanítványa volt, úgy hívják: *Jiczchok Askenázi*.

— Jól van, meg fogok tenni mindent, amit csak lehet. Most azonban hívd be anyádat.

Dina belépett:

— *Jó asszony*... — kezdte szavait a kormányzó...

Erre a szóra Dina felugrott és elkiáltotta magát:

— *Reb Sámson!*... *Te vagy az!*... *Te és senki más!* *Megismerem én az én uramnak a hangját!*

A kormányzó levette fejéről a sisak-röstélyt és valóban ott állott Dina előtt az ő férje, akit a király, sokféle nagy szolgálata jutalmazására Coucy kormányzójává nevezett ki. Ami ezután következett, azt igazán nem is lehet leírni: A szegény, sokat zaklatott asszony egyszerre sírt és nevetett és nem akarta elhinni azt sem, amiről meggyőződött, hogy így van. Zaire számára pedig még kedvesebb meglepetés volt, amikor a kormányzó fiatal kísérője belépett, levette sisakját és ime kiderült, hogy az ifjú nem más, mint Jiczchok, az ő választottja, aki azóta kísérte az ő mesterét, amióta Bécsben találkoztak.

Zaire rövidesen megtartotta esküvőjét Jiczchokkal, az egész község részvételével. A nagy örömben természetesen azok voltak a leghangosabbak, akik még pár héttel ezelőtt meg voltak botránkozva azon, hogy Zaire nem akar férjhez menni a gazdag, tudatlan Avnérhez. Csak egy ember érezte magát szerencsétlennek: a kormányzó fivére, Chájim. Roppant röstelte, hogy így rájött a hűtlenségére az, aki érette mindent feláldozott. Lelkiismereti furdalásai megtámadták idegeit, régi baja kiújult és nemsokára meg is halt.

A kormányzó úgy az özvegynek, mint gyermekeinek szerető apja és oltalmazója lett.

A fiatal Rabbi Jiczchok egyideig ott maradt Coucy városában, azután elfogadta a bécsi meghívását, akik rabbijuknak megválasztották. R. Jiczchok egyike lett Izrael nagyjainak. Nevét halhatatlanná tette *Ajr Zorúa* c. talmudikus munkájával, amelyben francia- és németországi nagy tudományok magyarázatait összefoglalta.

A kormányzó nem felejtkezett meg a mogadóri zsidók-

ról, akik ki akarták váltani. Egy hajórakomány ajándékot küldött nekik hálából. Hogy pedig Rabbi Sámson, mint kormányzó is megmaradt szorgalmas talmudbúvárnak, mutatja az, hogy a Talmud nagy glosszatorai, a toszafisták, (*Tajszefesz*) gyakran említést tesznek a „szár mikúci” (coucy-i kormányzó) halachikus nézeteiről.

A hatalmat természetesen nem örökölték gyermekei, de Rabbi Sámson erényei, végtelen szeretete a Tóra iránt még tovább öröklődött sok nemzedéken át. (Vége.)

HIREK NAPTÁR

Sabosz Chükasz, Tamúz 7
Gyertyagyújtás (Bpest): 7.30
נאור קימנתה " : 8.35
נאור קימנתה (Bpest): 6.40

— A Központi Bizottság ülése. Az Orth. Központi Iroda a jövő hétre egybehívta Budapestre a Központi Bizottságot.

— A prágai Alt-Neuschul renoválják. Prágai jelentés szerint a híres, immár 700 éves zsinagógát újjáépítik. Szakértők véleménye szerint a templom aléptiméne olyan erős, hogy még ezer évig is fennállhat. A renoválás alkalmával több a templomban őrzött ereklyét is kijavítanak. Így azt a régi nagysúlyú zászlót is, amelyet III. Ferdinánd császár 1648-ban a prágai zsidóknak adományozott, a város védelmében kifejtett hősiességük elismerése jeléül. Ugyancsak kijavítanak 48 frigyáda-függönyt, melyek a „Hoher Rabbi Löw”, továbbá a „Najdó Bijn”-hüdö” idejéből származnak.

— A sátoraljai helyi Chevra Kadisa újonnan megválasztott tisztikara: Dr. Glück Sándor elnök; Fendrich Ábrahám, Neufeld József, Rubin Adolf gondnokok, Blumenfeld József pénztárnok, Klein Vilmos, Reinitz Adolf ellenőrök. Választmány: Berkovits Rafael, dr. Kelemen Miksa, Morgenstern Jakab, Rein Lajos, dr. Róth József, Rubin Márton, dr. Saffir Miklós, Schönwald Jenő, Schwarz

Jenő, dr. Schweiger Mór, Teitelbaum Dávid. Számvizsgálók: Eisenberger Henrik, Lengyel Dezső, Silber A. József.

— A Kereskedők és Iparosok Takarékos és Önségélyző Egyesülete, (Wesselenyi-utca 13.) az orth. hitközség dísztermében tartotta rendes közgyűlését. Weisz Mór aelnök lendületes megnyitóját után Sputz Sándor felolvasta a pénztári jelentést, mely szerint az egyesület egy éves fennállása óta 40 rászoruló tagnak nyújtott kölcsönt. Az újonnan megválasztott tisztikar: Sputz Sándor elnök; Weisz Mór, óbudai Freudiger Sámuel aelnökök dr. Stern Simon ügyész, Bohrer Jakab pénztáros, Klein Ignác ellenőr, Weinstock József titkár. Számv. biz.: Schächter Armin, Singer József, Weisz Dezső. Választmány: Berkovits Samu, Binetter Jenő, Berkovits Mihály, Bohrer Simon, Fenákel Jónás, Gelb Herman, Hilferding Lipót, Friedmann Emánuel, Korein Dezső, Lebovits Lipót, Leitner Gusztáv, Mandel Jenő, Mayer Ignác, Salgó József, Schlesinger Károly, Sommer József, Zacher Ignác, Williger Jakab.

— A niurnbergi árja törvények folytán egy németországi bíróság 7 havi fegyházra ítélte egy 63 éves kikeresztelkedett embert, mert egy 45 évesnél fiatalabb árja háztartási alkalmazottat foglalkoztatott és mert egy német nemzeti ünnep alkalmából, német zászlót tett az ablakába, holott az csak németeknek szabad. A vádlott hiába védekezett azzal, hogy már gyermekkorában kikeresztelkedett, a bíróság kimondotta, hogy nem a val-

lás, hanem a származás a döntő, ő pedig zsidónak született. („Af al pi sechótó jisróról hü“...)

— M.-Szigetről jelentik: Június 16-án, kedden délután, tragikus körülmények között elhunyt Izrael Samu, az orthodox hitközség ideiglenes főjegyzője. Izrael Samu egyik legbiztosabb jelöltje volt a hitközség betöltendő jegyzői állására és már hetek óta ideiglenesen ellátta hivatalát. Kedden délután is rendszeren bement a hitközségi irodába, ahol nyugodtan dolgozott. Öt óra tájban hirtelen rosszul lett és holtan összeesett. Agyvérzés okozta halálát. Az elhunyt, aki 57 éves volt, régebben tulajdonosa volt a helybeli kefégyárnak. Széleskörű zsidó és világi tudásáért mindenütt a legnagyobb tiszteletnek és respektusnak örvendett.

— Vendégszónoklat. Rosenberg Mór, az Ungvár melletti Radvanc község jeles főrabbiját budapesti tartózkodása alkalmából az orth. saschevra vezetőse drósó-val tisztelte meg. Az illusztris szónokot tartalmas drósója befejeztével, a templomot színtől megtöltött közönség meleg ovációban részesítette.

— Püspöki látogatás. Baltazár Dezső dr., tiszántúli református püspök, Tégláson időzött. Ezt az alkalmat felhasználta a téglási zsidóság, hogy tiszteletét és szeretetét kifejezze a nemeslelkű egyházi vezérférfi iránt. Mandel Mór vezette a hitközség küldöttségét és remek beszédben tolmácsolta a zsidóság háláját és ragaszkodását az önzetlen támogatásért és védelemért, melyben Baltazár püspök a zsidókat mindig részesítette. Baltazár Dezső rendkívül szívélyes szavakkal köszönte meg az üdvözlést. A nemeslelkű püspök kijelentette, hogy azért áll a zsidóság mellé, mert az igazság a zsidóság oldalán van. Az igazsáért szenvedő zsidóság a jövőben is számíthat támogatására. A püspök látogatást tett Mandel Mórnál, akivel bibliai témákról is beszélgetett, széleskörű héber tudásának tanujelét adva. — Nyíradonyban Fisch Viktor főrabbi üdvözölte a hitközségi küldöttség élén Baltazár püspököt, aki rendkívül szívélyesen válaszolt és később a főrabbi lakásán tiszteletét tette.

PARÓKA különlegességek

Modern és tartós kivitel
Tartós ondolás, alakítások
Olcsó árak

ALTSCHÜLER
BUDAPEST, VII, CSÁNYI U. 12
(Király uca sarok)

Telefon: 31-0-79.

— A nagyszombati rabbiszék betöltésére, június 29-én ejtlik meg a rabbi-választást. Négy jelölt mérkőzik a trnavai rabbiszékért: Friedmann főrabbi (Ólubló), Eckstein főrabbi (Szered), Weiszmandl és Reichenberger rabbik (Trnava).

— R. Méir Kohn z. l. Balatonszemesen elhunyt az ottani kis orth. gyülekezet nemeslelkű vezetője, Kohn Miksa, 67 éves korában. A megdicsőült a néhai paksi gaon R. Süßmann Szaffér jeles tanítványa és nagy talmidchóchoom volt.

— Béke Végegyházán. Mezőkovácsházáról jelentik: Fiókhithközségünk és a szomszédos végegyházi fiókhithközség között másfél év óta fennálló differenciákat ezúttal örvedetesen sikerült elminálni. A béke létrehozásában nagy része van Meisels Hers váci alrabbinak, aki a f. hó 3-án lefolyt Salamon-Grünfeld-féle lakodalm alkalmából tartózkodott a községben.

Gyermeknyaraltatás

Hegyi levegő, szigorú felügyelet, ötszöri napi étkezés, héber tanítás, napi 2'50-ért. — Ekstein Wolf hitoktató, Budapest, Dob-utca 13.

KORYTNICA Szlovénkö Karlsbadja Gyógyfürdő a Tátrában. Hires természetes szénavas források. Hidegvíz kurák megbízható orth. kóserpenzió Mérsékelt árak. Referenciát nyújt a bratislavai orth rabbinátus Gyermeknyaraltatása pedagógus felügyelete mellett. Löwinger és Hoistädter, Korytnica Kupa.

Menyasszonyi ajándékok, óra és ékszerárak legmegbízhatóbb vétel és eladási forrása **GESTETTNER IMRE**, Újpest, Király-u. 47. Budapesti telefon: 94-5-60. Ékszertervező.

HERSCH

alapítványi orth. izraelita (Pollák főrabbi hitk.) polgári iskolával és Talmudtörával kapcsolatban
internátusba, Vácott, megkezdődtek a felvételek. Ellátási díj évi 600 P. — Prospektus.

KURORT SZLIÁCS!

Für Herz, Magen-, Nerven und allen Frauenleiden. Sehr reiche naturwarme Kohlensäure- und eisenhaltige Bade-wie auch Trinkwasserkur.

Hotel Metropol

70 Zimmer mit elektrischer Beleuchtung, Bad im Hause. Unter Aufsicht sr. Ehrw. orth. Oberrabbiner Unschorfer, Losonc. — Pestről közvetlen gyors. Vissza 60% kedvezmény. Autó Pestről háztól-szállóig podgyással. Felvilágosítás, prospektus: közvetlenül, vagy Budapest, József-körút 9. (Telefon: 339-99.)

— **Ingyen szőfőrm!** Bóte midrósim, továbbá b'né tajró, akiknek „K'szav Szaffér”, „Tajrasz Majse”, vagy „Hisz'aj'r'rajsz Tsüvó” szőferek hiányoznak, de a beszerzéshez szükséges anyagiakkal nem rendelkeznek; amennyiben utóbbi körülményt illetékes rabbijuk által igazolják, megkaphatják a nevezett szőfereket ingyen: Schreiber Simon főrabbinál, Eger.

— A Garay-utca 48. sz. imaháznak Spitz Herman fővárosi nagykereskedő, Soviüajsz ünnepe alkalmából szép sültchön- és ömüd-takarót adományozott. Az imaház vezetősége ezúton köszöni meg a nemeslelkű felajánlást.

— Ifjúsági hírek. Az edelényi T. B. új tisztikara: Salamonovits Herman elnök, Szoffer Henrik aelnök, Glück Jenő gondnok, Szoffer Salamon ellenőr, Weisz Jenő jegyző. Vél.: Szoffer D., Rosenberg E., Reich L., Salamonovits M. — A tokaji T. B. szijüm-ünnepepélyt rendezett. Reich Izrael elnök mondta a hadront, majd Jungreis Nándor főrabbi magasröptü tóraiéit után felszólaltak még: Reich Izrael és Bernát, Schück M., Strausz Dezső, Glück Mór, Schwarz Mór, Engel Jenő és Far-

TAPOLCA - FÜRDŐN

(Miskolc mellett)

gyermek - üdülőtelep
július 1-én megnyílik. — Prospektust küld: Klein Károly hittanár, Miskolc, Kálvin-u. 20.

BECKERT HUGÓ

parókakészítő specialista
A legújabb modellek
állandóan raktáron.
Budapest, Dob uca 27
(Skrek-ház) Mérsékelt árak!

**Eredeti angol szövet-
különlegességek Kazár Nándor**
posztóhereskedőnél V., Deák Ferenc utca 14. — Szombaton zárva.

ENGLÄNDER orth. kóser sütőde és fűszeráruház
VIII., KARPFFENSTEIN-U. 1. Teleki-tér sarok.
Telefon: 30-9-24. Saját pörkölésű kávé. Kalácsrendelés

Streng orthodox! **Streng orthodox!**
Ab. 5. Juli in Szárszód, am Plattensee. Wiener Ferienheim für Kinder. Umgangssprache deutsch. Idealer Sommeraufenthalt unter Leitung der staatlich geprüften Lehrerin *Mimi Schiff* und einer geprüften Kindergärtnerin. 5. reichliche Mahlzeiten — Gesselligkeit — Sport. Separate Abteilung für junge Mädchen! Zeitgemässe Preise. Fahrtbegünstigung! Auskunft u. Anmeldung: Fr. M. Schiff, Wien II., Schiffamtgasse 17/8. (Ab. 5. Juli: **Balatonszárszód**, Bristol penzio.)

kas, Fränkel Pinkász, Grünwald Béla. — Az újpesti T. B. megkapó ünnepe és felköszöntők keretében nyújtotta át elismerése jeléül Oberländer Zsigmond most nősült, eddigi gondnokának az egyesület nászajándékát: egy szép ezüst díszserleget.

x Orth. kóser fogkrém! Orth. cikket forgalomba hozó kereskedőnk figyelmébe ajánljuk jelen számunk **Jubadont** fogkrém hirdetését. Ez a fogkrém, mely rituális felügyelet alatt készül, a ritualitásra súlyt helyező közönségünk által minden aggodalom nélkül használható.

CSALÁDI HÍREK

(Négy sorig P 4, azontelül soronként P 1.)
Adler Elza és *Reich Henrik* Bpest, jegyesek.

Schreiber Lea Pápa, *Friedmann Zoltán* Kisvárdai jegyesek.

Schnitzler Ilonka Encs, *Friedmann Andor* Szikszó jegyesek. (M. k. é. h.)
Grünfeld Boriska és *Salamon Dávid* Végegyházán házasságot kötöttek.

Rappaport Malvint Pápáról eljegyezte *Fellner Vilmos* Szombathelyről.
Hirschenhauser Rózsikát Wienből eljegyezte *Krausz Jenő* vaskereskedő, Szany.

Schwartz Ilonkát, Schwartz Jakab rabbi leányát Nagykároly, eljegyezte *Wiesel Károly* Tiszaszöllös.

Friedmann Berta Torna és *Neuwirth Sándor* Budapest f. hó 28-án tartják esküvőjüket Komarnóban.

Grossmann Malvinkát, a heöcsabai főrabbi leányát eljegyezte *Stein Benő* Miskolc.

Landau Szerénke Miskolc, *Steinberger Herman* Balmazújváros, f. hó 28-án 5 órakor tartják esküvőjüket Miskolcon, Vay-út 18. (M. k. é. h.)

Legszebb, legdivatosabb menyasszonyi paróka: *Altschülernél, Budapest, Csányi-utca 12.* (Telefon: 31-0-79.)

Pályázatok

Pályázatok és apróhirdetések díjszabása: Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Állástkeresőknek 10, ill. 20 fillér. Legkisebb hirdetés díja P 2.—. *Az összeg előre küldendő be;* lehet 10 filléres levélbélyegekben is. Jelígis levelek továbbításához 20 fillér bélyeg mellékelendő.

A miskolci orth. izr. anyahitközség pályázatot hirdet kántori állásra. Csak 35 éven aluli, karvezetésre is alkalmas, magyar honos, vallásos, kiváló hangú, kitűnő chaz'n pályázhat. Az okmány-másolatokkal felszerelt pályázati kérvényben a családi állapot és az igények közlendők. Pályázati határidő július 15.

Orth. kóser penzió**Balatonszemesen**

A Balatonra néző teljesen pormentes három villában berendezve. Kitűnő, házias, izletes konyha. Két percnyire a Balatontól, fenyeserdőtől, vasút- és hajóállomástól. Tiszta mintaképe csend és kényelem. Kérjen prospektust. **Kohn-penzió** Balatonszemes

Nyilttér*)**Nyilatkozat**

Az „Egyenlőség” f. hó 18-i számában, az erdőbényei orth. izr. hitközség által meghirdetett metszői állás, a sátoraljaújhelyi, olaszliszka és szerencsi főrabbi *haszógasz g'vül* tilalma alatt áll. *Erdőbénye, 1936. június 23.*

Stern Mózes metsző.

Értesítés

Értesítem a n. é. nyaralóközönséget, hogy *Nagymaroson* orth. kóser étkezdémét Király-utca 12. sz. alá, a strand közvetlen közelébe helyeztem.

Rezsim csökkentésével módomban áll az évek óta előnyösen ismert menü árát leszállítani.

Szíves pártfogást kérve, vagyok teljes tisztelettel:

Hirschfeld Dávid, Nagymaros, Király-utca 12. (Címre ügyelni!)

*) Az ezen rovatban közöltektől a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

ÜDÜLŐ UJHUTA GYÓGYHELYEN

700 méter magasságban LILAFÜRED FÖLÖTT. Magyarország egyetlen gyógyhelye, basedow szívbetegék, vérszegények számára, itt nyílt meg június 15-én, összkomforttal ellátott 7 szobás déli fekvésű villában „**JOLLI penzió.** Orth. kóser konyha. **Információ, előjegyzés:** **PRINTZ LAJOS, MISKOLC, KAZINCZY-U. 6.**

Apró hirdetésen

BENÖSÜLNE balbatis házba, jó megjelenésű 25 éves, vallásos, intell. fiatalember. „Volt bócher” jelégére.

BÄRMILYEN állásba ajánkozom. „Árvaleány”. (20 fillér bélyeg.)

DRÖSEK mindenféle ünnepélyes alkalmaakra, barmiczvó, chaszene, stb., megrendelhetők: Braun Izráel rabbinál, Bpest, Szövetség-utca 43. (Tiszteletdíj 5 pengőtől feljebb, előre beküldendő.)

HA GYERMEKE a szünidőben házitánításra szorul, jelentse ezt be titkárságunknál, ahol házitánításban és egyes tárgyak (héber, latin, német, stb.) oktatásban jártas, állásnélküli tanítók és tanárok csekély díjazás mellett állanak rendelkezésére. Orsz. Izr. Tanítóegyesület, VII., Wesselényi-utca 44. (Telefon: 1-440-85.)

NYARALÓK, gyermekek és átutazók szigorúan orth. kóser kosztot, lakást kaphatnak, minden ízlést kielégítően: Rosner Lipótné, Sopron, Színház u.25. (Kívánatra lőverekbe is küldök.)

ZÜGLIGETBEN, 81-es villamos közelében hatalmas gyümölcsösben orth.-kóser gyermek- és diáküdülő. Referenciák Grosz I. József, budai orth. rabbi úrnál. Ellátás házon kívül is. Schiffer-üdülő, Zalai-út 10.

STRENG-VALLÁSOS, megbízható, jó házból való leányt keres magános úriasszony a háziteendők elvégzésére. Jelige „Dunántúl”.

FIATAL ügyes leány 2000 pengő hozománnyal férjhezmenne, A fiatalembert esetleg s'chiteszre kitanítanák. Jelige „Özvegy v. elvált is lehet”.

MODERN orth. 28 éves kitanult lakatos és vizsg. sofför, legjobb referenciákkal, nőül venne házias nevelésű leányt, néhány ezer pengő hozománnyal. Esetleg benősülne. „Mindenhez ért” jelégére.

CSÍZ-FÜRDŐN (Ciz-kupele), szigorúan orth.-kóser vendéglő: Deutsch Ede. Elsőrendű koszt. olcsó árban.

MÁTRAFÜREDEN orth. kóser **Klempenzió,** magasan fekvő, modern, parkos villában! Folyóvízes szobák! **Külföldi gyermeküdüdő,** Reichmann kecskeméti tanító vezetésével. (Kívánatra prospektus.)

BÉRLŐTÁRSAT keresek rezsiökkenkéntés céljából, körüton megnyitandó fehérnemű szalonhoz. Kalapos, kesztyűs, előnyben. Jelige „Szombaton zárva”.

TALMIDCHÓCHOM jóré somájim kerestetik nagyobb vidéki városba, ahol teljes ellátást és némi fizetést kap. Feladata: reggeltől estig egy idős talmidchóchom házában tartózkodni, ahol külön szobát kap s a baal habájisz kívánságára tartozik neki gemóretajszeleszt, stb. előadni. „77” jelige. (20 fill. bélyeg.)

DEBRECENBEN elsőrangú orth. kóser étterem: Klein, Piac-utca 70. (Olcsó, ízletes lakodalmi szervizelés.)

NYOLCVAN pengős orth. metszői állásomat elcserélném más hasonló metszői állással. „Üj mikvó” jelige. (20 fill. bélyeg.)

HÁZASSÁG céljából leányrokonomnak tüchtig bóchert keresek. Hozomány: havi százpengős állás egy nagyobb hitközségnél. Cím: Kohn Tivadar, Miskolc, Lenke-utca 20.

KÓSER főzésben és finom konyhában perfekt orth. szakácsnő, aug. 1-re penzió részére felvétetik. Jelentkezés: VI., Eötvös-utca 24. II. 22.

OTTHONRA vágó zsidó leány háztartásban v. üzletben elhelyezkedne. Fein József, Kúnágotá.

KERESEK azonnalra a háztartás minden ágában perfekt orth. szakácsnőt. Csakis valóban jól főzni tudók ajánlkozhatnak. Grosz Lajosné, Heves.

VALLÁSILAG megbízható orth. asszonyt keresek vendéglőmbé. Ajánlatokat fizetési igénnyel: Pollák vendéglő, Balatonfüred.

VALLÁSOS cipészmeister orth. községben megélhetést talál. Cím a kiadóban.

35 ÉVES kereskedő elvált ember benősülne vidéki üzletbe v. gazdaságba. Jelige „Szombattartó”.

HITOKTATÓI masgiach, v. pénzbeszedői állásra ajánlkozik 25 éves fiatalember csekély fizetésért, 500 pengő készpénz óvadékkal. Jelige „Becsületes”.

MÜVELT, szakképzett siketnéma műbutorasztalos nőszülne sorstárssal, vallásos házból. Benősülés előnyben. Részletes ajánlatokat „Siketnéma” jelégére. (20 fill. bélyeg.)

23 JÄHRIGER Jungermann mit ausländischem Handelsdiplom u. Sprachkenntnissen, kann sämtliche Bureauarbeiten, sucht Stellung; ew. Einheirat. „Talmidchóchom”. (20 fill. bélyeg.)

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG JENŐ

Springer, Bethlen Gábor utca 33.

אלהנעמיינע יידישע צייטונג

כ"ה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:

Groszberg Lipót

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS UTCA 26/C.

Telefon: 1-425-90. Csekk száma: 50.791.

Egész évre: 20 pengő. Külföldre P 25.

Szerkeszti:

Groszberg Jenő

A Központi Bizottság ülése

A nehéz idők komolysága jegyében folyt le az Orth. Központi Bizottság e heti összejövetele. A komoly és tartalmas tanácskozás folyamán megvitatás alá kerültek mindazon kérdések, amelyek a hazai orth. zsidóságot anyagilag, jogilag és szellemileg foglalkoztatják.

A sok lehangoló mozzanat között, amelyet naponként érzünk, megnyugtatóan szolgál, hogy a Központi Iroda vezetősége felső helyen állandóan interveniál olyan értelemben, hogy a zsidó polgárok jogai a alantos hatóságok részéről csorbát ne szenvedjenek.

Eppen ilyen következetességgel kell a felsőbb hatóságokat meggyőzni arról, hogy

a vasárnapi munkaszünet kérdésének mai formában való megoldása hátrányos az összes kereskedőkre nézve és egyenesen kétségbeejtő a szombattartó kereskedői rétegre.

A fűszerkereskedők vasárnapon egy órán át tarthatnak nyitva, de akkor is pontosan ügyelniük kell arra, hogy a raktárukból milyen árut adhatnak el. Ez a megszorítás különféle visszaszágra, kellemetlenségre ad okot, úgy, hogy a szombattartó fűszerkereskedők is, sok helyütt inkább egész napi vasárnapi munkaszünetet tartanak és ezzel mérhetetlen kárt okoznak maguknak, de ki akarják kerülni a különféle zaklatásokat. A kérdés igazságosan, célszerűen úgy volna megoldható, hogy

a fűszerüzletekben a megengedett egyórás nyitvatartás alatt, mindent lehessen árusítani.

A Központi Iroda vezetősége ilyen irányban is tevékenykedett. Külön ki kell emelnünk azt a szabatos és klasz-

zikusnak mondható megállapítást, amely a jesivák és talmudtörök ellen megkísérelt nyugtalanításokat amelyekről a „Zsidó Ujság” is kénytelen volt hírt adni: *a tanszabadság ellen való támadásoknak minősíti.* A talmudtörök, a jesivák nevelik a zsidóság jövő vezetőit és ezért az orth. zsidóság mindenkoron aggódó szeretettel kíséri figyelemmel eme tanintézetek belső életét. *Ebbe a gondoskodásba kapcsolódik bele a rabbikollégium határozata, amely a rabbiképesítési oklevél (határozás hajrók) elnyerésének kérdését intézményesen rendezzi, a vizsgáztató fő-rabbik kijelölésével.*

Igen megkapó s az orth. mentalitással

Az ülés lefolyása

Az ülés lefolyásáról a következő jelentésünk számol be:

Június hó 29-én tartotta az orthodox Központi Bizottság rendes iéleivi ülését. Az ülést Kahan-Frankl Samu elnök vezette és a Központi Iroda részéről még Frankl Adolf felsőházi tag, örökös tiszteletbeli elnök és dr. Reiner Imre jogtanácsos vettek részt a tanácskozáson. Hartstein Lajos ügyv. elnökhelyettes gyengélkedése miatt akadályozva volt a megjelenésben. A bizottság rabbitagjaitól Strasser Salamon debreceni, Teitelbaum Naftaly nyirbátóri, Snyders Bernát győri és Kohn Farkas csornai főrabbi, a világi tagok közül öbudaí Freudiger Ábrahám, m. kir. kormányfőtanácsos, öbudaí Freudiger Lipót m. kir. kormányfőtanácsos, Korein Dezső, Klein Márkus (Budapest), Bernfeld Sámuel, Krausz Mór (Debrecen), Németi Sándor (Nyiregyháza), Kornitzer Salamon (Szerencs) és Berger Benő (Ujpest) jelentek meg. A napirenden levő ügyek Kahan-Frankl Samu elnök és dr. Reiner Imre jogtaná-

megegyező az a mód, mellyel a bizottság a palesztinai kérdést érinti. Megállapítja, hogy a szomorú események következtében a szentföldi régi jisív, fokozottabb mértékben rászorul a hitestvérek támogatására és ezért elhatározza, hogy *R'éh szombatján a Tóra elé járulók erre a célra áldozzák felajánlt adományait az egész országban.*

Minden jóérzésű zsidó csak azt óhajthatja, hogy a Központi Bizottság határozatai minél nagyobb sikerrel járjanak és minél üdvösebb eredményt érleljenek az orth. zsidóság anyagi, szellemi és lelki életének üdvére és felvirágoztatására.

Esedékes a százas bizottság választatása

A napirend során tárgyalás alá került ügyekből kiemeljük az országos képviselősi tagok mandátumának közeli megszűnése folytán szükségessé váló új választógyűlés egybehívásának kérdését. A bizottság úgy határozott, hogy az új választás lehetőleg még a folyó évben tartandó meg.

Sabosz R'éh Tórafelajánlásai Erecz Jiszroélt illetik

A palesztinai szomorú állapotokkal is részletesen foglalkozott a bizottság. Mély együttérzésének és segítőkészségének dokumentálására elhatározta, hogy körlevéllel fordul a főrabbihoz, továbbá a hitközségekhez és ezek tagjaihoz és a „Rabbi Meir Baal Hanész” intézmény fokozott támogatására hívja fel őket. A hitközségeket arra fogják felkérni, hogy